

ESETJOGI MOZAIK

Egy roma nemzetiségű panaszos az önkormányzat kisajátítási eljárását, értékbecslését kifogásoló beadvánnyal fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos szerint az önkormányzat a szülei házát, illetve az általa épített házat ki akarta sajátítani, az önkormányzat ajánlatában szereplő kisajátítási érték azonban jóval kevesebb volt, mint az ingatlanok valós forgalmi értéke.

Egy roma nemzetiségű panaszos lakhatási ügyében fordult segítségért a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos családjával egy önkormányzati szükséglakásban él, jogcím nélkül, ezért állandó lakcímket fiktívvé nyilvánították. A kizárólag településszintű lakcímmel rendelkező panaszos sérelmezte, hogy a lakcímproblémáik miatt számos nehézségbe ütköztek a támogatások igénybevétele során. Emellett azt is kifogásolta, hogy az új önkormányzati lakás igénylésére vonatkozó kéréseiket elutasítják.

Egy roma nemzetiségű panaszos azt sérelmezte, hogy a gyámhatóság elutasította az unokái családba fogadására vonatkozó kérelmét, arra hivatkozva, hogy cukorbeteg. Beszámolt arról is, hogy elvesztette az unokáival történő kapcsolattartás engedélyezéséről szóló határozatot, és amikor annak pótlásáról érdeklődött telefonon, a gyámhatóság munkatársai elfogadhatatlan hangnemben beszéltek vele. Újabb beadványában, egy végrehajtási ügyben azt kifogásolta, hogy nem kapott tájékoztatást a követelések jogalapjáról és a befizetett, illetve fennálló tartozása elszámolásáról sem.

Egy kelet-magyarországi település roma nemzetiségi önkormányzatának (RNÖ) elnöke több panasszal is fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Elsőként felnőtt gyermeke meghatalmazott képviselőjeként sérelmezte, hogy fia nemzetiségi képviselői mandátumát megszüntették. Következő panaszában azt kifogásolta, hogy a települési önkormányzat kiköltöztette az RNÖ-t az 1995-től használatába adott ingatlanból, más önálló ingatlant azonban nem biztosított a nemzetiségi önkormányzat számára. Újabb beadványában a panaszos egy önkormányzati kiadványban megjelenő cikket sérelmezett, amely álláspontja szerint hamis állításokat tartalmazott az elnöki tevékenységéről. Végül panaszként fogalmazta meg, hogy az RNÖ nem gyakorolhatta az egyetértési jogát a helyi óvoda vezetőjének kinevezése során.

A biztoshelyettes vizsgálta egy roma származású fogvatartott egészségügyi ellátásának körülményeit. A panaszost végül átszállították az állapotának megfelelő bv. intézetbe.

**Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Nemzetiségi Biztoshelyettes Titkársága**

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
nemzetiseg.info@ajbh.hu

ESETJOGI MOZAIK

1. A képviselői mandátummal kapcsolatos ügyben az elnök az RNÖ egyik határozatát sérelmezte, amelyben a képviselő-testület megszüntette gyermeke nemzetiségi képviselői megbízatását, hivatkozva a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.) 102. § (1) bekezdés j) pontjában foglaltakra, amely kimondja, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik, ha a nemzetiségi önkormányzati képviselő annak az ülésnek az időpontjától számítva, amelyről első ízben távol maradt, egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület, közgyűlés ülésén. A panaszos kifogásolta, hogy fia nem kapott meghívót arra a képviselő-testületi ülésre, amelyen a mandátuma megszüntetéséről döntöttek.

A panaszügy hátterének teljesebb körű megismerése, valamint a beadványozó minél teljesebb körű informálása érdekében a nemzetiségi biztoshelyettes megkereste az illetékes vármegye kormányhivatalát, és tájékoztatást kért az ügyben.

A nemzetiségi képviselő mandátumának megszűnésével kapcsolatban a kormányhivatal megerősítette, hogy az érintett nemzetiségi képviselő csupán a nemzetiségi önkormányzat alakuló ülésén volt jelen, azt követően azonban már nem vett részt a képviselő-testület ülésein. A kormányhivatal a törvényességi eljárása keretében megállapította, hogy – a veszélyhelyzeti működés speciális időszakát is figyelembe véve – eltelt egy év annak az ülésnek az időpontjától számítva, amelyről a nemzetiségi képviselő első ízben távol maradt, az RNÖ tehát jogszerűen szüntette meg a nemzetiségi képviselői mandátumot.

A kormányhivatal szakmai segítségnyújtás keretében arra hívta fel az RNÖ figyelmét, hogy a mandátum a leírt esetben a törvény erejénél fogva szűnt meg, így a képviselő-testületnek nem szükséges e tárgyban határozatot elfogadnia, elegendő a testület tagjait tájékoztatni a mandátum megszűnésének tényéről.

A nemzetiségi biztoshelyettes viszont ezt vitatva, a nemzetiségi jogok minél teljesebb körű érvényesítése, a releváns jogszabályok egységes értelmezése és alkalmazása érdekében felhívta a főispán figyelmét arra, az Njtv. 102. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy az (1) bekezdés j) pontja esetén a képviselő-testület, közgyűlés határozatban állapítja meg a képviselői megbízatás megszűnését.

ESETJOGI MOZAIK

Mindezek alapján a biztoshelyettes álláspontja szerint, a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének határozatot kellett hoznia a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnésének vitatott esetéről, és a jövőben sem elég csupán tájékoztatnia aképviselő-testület tagjait a nemzetiségi képviselői mandátum megszűnésének tényéről. A kormányhivatal a nemzetiségi biztoshelyettes javaslatára módosította a korábban kiadott felhívását és ismételt szakmai segítségnyújtás keretében tájékoztatta az RNÖ képviselő-testületét arról, hogy akkor jár el jogszerűen, ha a mandátum megszűnését határozatban állapítja meg.

2. A nemzetiségi önkormányzat helyiséghasználatával összefüggésben a panaszos azt sérelmezte, hogy a települési önkormányzat a korábban használatba adott ingatlanból, annak rossz állapotára és felújításának magas költségeire hivatkozva, kiköltöztette az RNÖ-t. A nemzetiségi biztoshelyettes ebben az esetben megkereste az adott település jegyzőjét, és tájékoztatást kért a vármegyei kormányhivataltól is.

A helyiséghasználat kapcsán a biztoshelyettes a jegyzőtől többek között arról értesült, hogy a települési önkormányzat a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosította az RNÖ részére havonta igény szerint, de legalább harminckét órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használatát a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálati helyiségében és tanácstermében. A települési önkormányzat álláspontja szerint ez az elhelyezés lehetővé teszi a hatékony együttműködést, sőt az azonnali segítségnyújtás lehetőségét is a problémák megoldásában, az ügyek intézésében.

A jegyző válaszában részletesen tájékoztatta a nemzetiségi biztoshelyettest az ügyfélfogadás körülményeiről, annak rendjéről, valamint a megfelelő infrastruktúra biztosításáról is. Válaszában kitért arra, hogy az RNÖ-vel kötött megállapodás alapján lehetőség van harminckét órát meghaladó helyiséghasználatra is.

A települési önkormányzat azonban – a jegyző válasza szerint – nem zárkózott el attól, hogy a jövőben ismételten önálló épületet vagy önálló helyiséget biztosítson a nemzetiségi önkormányzatnak, melyre a biztoshelyettesi javaslat alapján a kormányhivatal is szakmai javaslatot tett.

ESETJOGI MOZAIK

A beérkezett válaszok azonban arra utaltak, hogy az RNÖ működésével kapcsolatos problémák elsődlegesen együttműködési és kommunikációs nehézségekből adódtak. Erre figyelemmel a biztoshelyettes felhívta az RNÖ elnökének figyelmét, hogy a nemzetiségi jogok minél teljesebb körű érvényesítése érdekében kiemelten fontos az érintett szervek, hatóságok és a nemzetiségi önkormányzati képviselők közötti szakmai együttműködés, a felek közti megfelelő párbeszéd kialakítása és fenntartása, amely elősegítheti a nemzetiségi önkormányzat hatékony működését, valamint a nemzetiségi közösségeket érintő kérdések teljesebb körű megoldását, illetve az érdekeik megfelelő képviseletét.

Az együttműködés jelentőségére a nemzetiségi biztoshelyettes felhívta a település jegyzőjének és a vármegyei kormányhivatal főispánjának a figyelmét is. Felkérte a jegyzőt arra, hogy a megfelelő kommunikáció és párbeszéd kialakítása érdekében fontolja meg egy egyeztetés kezdeményezését a roma nemzetiségi képviselők, az elnök és a települési önkormányzat munkatársai között, esetlegesen külső mediátor bevonásával, amely a kialakult vitás helyzet megoldásához vezethet. A kormányhivatal arról tájékoztatta a biztoshelyettest, hogy nemzetiségi szakreferens útján szakmai konzultációt biztosít a jegyző, a nemzetiségi elnök és a képviselők számára.

3. Az RNÖ elnökének sajtóközleményt érintő panasa kapcsán a nemzetiségi biztoshelyettes tájékoztatta a panaszost a sajtó-helyreigazításra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről, különösen arról, hogy a megjelölt tartalom miatt hogyan és mikor kérheti a helyreigazító közlemény kiadását.

4. A panaszos azon beadványával kapcsolatban, mely szerint a helyi óvoda intézményvezetői megbízásakor az RNÖ nem gyakorolhatta az egyetértési jogát, a biztoshelyettes jelezte, hogy erre a hatályos jogi szabályozás alapján jelen esetben a települési nemzetiségi önkormányzat nem volt jogosult. Az óvoda köznevelési alapfeladatai között ugyanis nem szerepelt a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, továbbá az alapító okirata sem tartalmazta a nemzetiségi feladatok ellátását, ezért nem kellett kikérni a települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését az intézményvezetői pályázat elbírálása során.